

Nikola Kotenová
Různé psychologické aspekty dětské kresby

Posudek oponenta diplomní práce

Autorka zvolila za téma své diplomní práce téma věčně živé, jež se sotva kdy podaří plně vyčerpat. V literárně přehledové části si nejprve vytváří zázemí ve výkladu vývojového období předškolního věku, v jehož rámci se bude tématem zabývat. Na základě standardních textů z vývojové psychologie přibližuje jednotlivé složky psychického vývoje v předškolním věku s velmi dobrou znalostí příslušné literatury a v podobě výstižné a srozumitelné.

V další kapitole přibližuje problematiku rodiny jakožto prostředí, v němž se vývoj dítěte zpravidla odehrává. Charakterizuje základní funkce rodiny podle Dunovského. Dostává se k faktu úplnosti resp. Neúplnosti rodiny. Zvláštní pozornost věnuje rozvodu a jeho vlivu na dítě. Věnuje pozornost rizikovým a protektivním faktorům, jež za okolností rozvodu hrají roli. Připravujíc si půdu pro empirickou část práce, věnuje pak autorka pozornost dětské kresbě, za jejíž pomocí bude zmíněné fenomény dále zkoumat. Přibližuje možnosti diagnostického využití kresby, zejména v podobě kresby rodiny a kresby lidské postavy. Uvádí uznávaná kvalitativní kritéria pro interpretaci dětských kreseb. Doplnuje je o zjištění z literatury i zahraniční, nakolik jsou dostupné.

V empirické části práce se autorka snaží zachytiti, jak se v kresbách předškolních dětí obráží rozvodová problematika. Soubor zahrnuje celkem třicet dětí z mateřských škol, z nichž polovina je z rodin úplných a polovina z rodin neúplných. Dětem zadala kresbu postavy a kresbu začarované rodiny, proběhl doplňující rozhovor a pozorování, vše zpracováno kazuistickým způsobem a obě skupiny jsou porovnány. Výsledky experimentální skupiny předkládá autorka formou dobře a poučeně zpracovaných kazuistik. Dále pak porovnává obě skupiny. Autorka shledala mezi oběma skupinami rozdíly, zejména pokud jde o zachycení členů na rodiny na kresbě rodiny a v zachycené dynamice ve vztazích mezi postavami. V kresbách dětí experimentální skupiny častěji chybí postava otce. Nálezy podrobuje autorka kompetentní diskusi.

Práce o 105 stranách vlastního textu je doplněna seznamem literatury zahrnujících i literaturu zahraniční, dotazník pro matky a řadou pěkně barevně reprodukováných kreseb.

Ve formálním zpracování nacházím jen občasné chybné psaná jména „Langmeier“, spíše z nepozornosti, neboť jinde je jméno psáno správně.

Autorka prokázala v práci nejen schopnost tvořivě pracovat s psychologickými poznatky a literaturou, ale také ve vlastní empirické práci prokázala schopnost sebrat jednotně popsaný soubor kreseb a obsahově i formálně je analyzovat, interpretovat a vyvodit z nich závěry. Úkolu zadaného v diplomní práci se zhostila výborně, doporučuji práci k obhajobě a za sebe ji hodnotím jako výbornou.

10. 5. 2015

PhDr. Jaroslav Šturma

